

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZIONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félfévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félfévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

KÖZMUNKÁSZÓ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
SZÉKELY IMRE.

SZE. KESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Lehet-e engedni a 48-ból?

Irta: **Kalmár Antal dr.**

I.

— febr. 23.

Hát bizony nem lehet, — de nem is szabad!

A példabeszéd is csak becsület hirdeti annak magyarnak, akit úgy jellemez, hogy: nem enged a 48-ból!

Mi az a 48?

A magyar nemzet életének „via sacra”-ja, szentséges országútja, amely Magyarország teljes állami függetlenségéhez vezet.

Ebből a teljes állami függetlenségből tehát engedni nem lehet! Amde mit értünk teljes állami függetlenség alatt?

Értjük alatta a tiszta personal uniót

Amde mit értünk a tiszta personal unió alatt?

Értjük alatta azt, hogy Magyarország és Ausztria között ne az uralkodás legyen közös, hanem csak az uralkodó személye.

Nos és ha a personal unió közjogi helyzete beállana: akkor milyen intézmények lennének Ma-

gyarországon és milyenek nem lennének?

1. Lenne önálló vámterület — és nem lenne közös vámterület.

2. Lenne önálló magyar jegybank Budán — és nem lenne közös osztrák-magyar jegybank Bécsben.

3. Lenne önálló magyar hadsereg — és nem lenne a törvénytelen nyelvet beszélő osztrák hadsereg; ezen esetben megszűnnék a honvédség is, — mert hiszen mi szükség van ott honvédségre, ahol egységes önálló magyar hadsereg van. — A magyar nemzetet akkor oapták be legjobban, amikor Bécs 1868 ban megadta a magyar honvédség felállítását. A honvédséggel ugyanis azért tömték ki a nemzet szemét száját, hogy soha ne követelhesse az önálló magyar hadsereget. Ha nincs honvédségünk: már rég meg van az önálló magyar hadsereg.

4. Lenne magyar udvartartás — és nem lenne Budán kutya-vásárszámba menő osztrák udvartartás.

5. Lenne magyar külügyi képviselő — és nem lenne sült

német diplomácia és konzulátusság.

Ime ezek a megvalósítandó magyar intézmények mind a 48 közjogi tartalmához, mind a magyar haza teljes állami függetlenségéhez tartoznak. Önként értődik, hogy ha megszűnik a törvénytlen osztrák hadsereg: a bécsi hadügy-miniszter sem parancsolhat többé Magyarországon s nem állíthat tilalomfákat — feketesárgára festett kapuju kaszárnnyák képében — a magyar országgyűlésnek, a magyar kormányzatnak, a magyar állami szuverenitásnak.

De pénz se folyik Bécsbe: se a törvénytelen osztrák katonaság, se a osaszári udvartartás, se a bécsi ringyék-rongyok, se a bécsi bankok révén.

A politikai helyzet.

Mit akar Bécs?

Darányi Ignác behatóan tárgyalt gróf Andrássy Gyulával és a szövetséget ellenzők vezető politikusaival, am az eredmény éppen nem elégitette ki. Az ellenzéki politikusok követelése, bár már iga-

Bocskayt fejedelemmé választják.

(Folyt. és vége.)

A mai viszonyok közt csekélységnek tűnik fel talán egy 3500 főnyi ellenséges hadosztály megveretése, de a háromszáz év előtti Magyarországon óriási esemény volt ez. Bocskay nevétől egyszerre visszhangzott az ország, minden magyar szív megdobbant, s az elégedetlenek kardot kötve, minden oldalról siettek a győző táborába.

Maga Belgiojoso megretten és ahelyett, hogy folytatná az üldözést, Váradba zárkózik. Pár nap múlva, október 20-án az éj leple alatt meg akar szökni Tokaj felé, ám a hajduk része voltak és utána iramodva, hátvédjét, a Rakamaznál hagyott rácz csapatokat egy szálíg levágják. A véres kezű kalandornak most elfogy minden bátorsága, még van egy tizezer embere, de ezekkel nem mer csatát vállalni, hanem hanyatholok szalad Kassáig.

Nyomában mindenütt a hajduság. Belgiojoso még vérmes reményekkel van tele, erősen, hiszi, hogy ha székhelyét eléri, seregét kipihenteti, a várbeli őrséggel megérsíteti a hajdukkal el fog bántani.

Megérkezik Kassa falaihoz, megfuvatja a trombitákat, de a várkapu nem akar kinyitni, a felvonó-híd nem ereszkedik alá. Fél órai türelmetlen várás után a kassai tanács megjelenik a falakon és kihirdeti az ítéletet, hogy a vérig sértett polgárság Belgiojosot és hadinépét többé nem bocsátja be a várba. A spanyol kalandor most ké-

résre, rimánkodásra fogja a dolgot, elégteltet ígér a polgárságnak, még a templomok visszaadását is esküvel fogadja, ám az álmosdi győzelem híréből feltűzött polgárok hallani sem akarnak semmi alkuról. A várban német őrség volt ugyan, de az mozdulni sem mert, Belgiojoso sem gondolhatott erőszakra, mert felesége és gyermekei ott voltak a kassai tan os hatalmában.

A rettenetes Lippai Balázs pedig óránként közeledett. Az egérfogóba került kalandor kudarcza és megaláztatása teljes volt, kivert ebként, tehetetlen dühében fogait csikorgatva kullogott tovább. Mikor végre Szepesvárra bevonult, a 20,000 emberétől nem volt több — ötvennél.

Kassa aztán Bocskaynak nyitotta meg kapuit, ki győzelmes sereggel november 11 én vonult be oda. Másnap, november 12 én a már erre a napra korábban egybe hívott felsőmagyarországi országgyűlést nyitotta meg, melyen a szomszéd vármegyék rendei jelentek meg és Bocskaynak minden lépését törvényesítették. Pénzt és hadiszereket bőven bocsátottak rendelkezésére.

November 20-án érkezett Kassára a török követ, ki a nagyurtól kardot, zászlót és királyi pálcát hozott, meg egy athnemet, mely Bocskaynak adja Erdélyt.

Erdélyben a mozgalom már előbb kitört Bocskay első győzelmeinek hírére, mindazáltal az erdélyi fejedelemséget előbb el kellett foglalni. Minden attól függött, hogyan viselik magukat a székelyek, kik Báthory Zsigmond alatt keserves tapasztalatokat tettek s abban az időben egyáltalá-

ban nem lelkesedtek az önálló erdélyi fejedelemség visszaállításáért. Bocskay a székelyeknek régi szabadságuk visszaállítását ígérte meg. Es hozzá is fogott nyomban ízereit beváltásához. A jobbágyokra vett székely falvakat fölzsabadította, a fölöttük tovább hatalmaskodó nemes urakat megbüntette stb. Mindezekből a székelyek meggyőződtek, hogy Bocskay nem üres szavakkal állítja őket és bizalmatlanságuk csakhamar eloszlott. Erintkezésbe léptek a vármegyei magyarsággal és hírül adták, hogy Bocskayt elfogadják uroknak. A vármegyei nemesség örömmel vette e hirt, megtették az előkészületeket és 1605. febr. 21-én Bocskayt megválasztották Erdély fejedelmévé.

Erdélynek a németektől való megsabadulása már ekkor be volt fejezve. Ez a dolog úgy történt, hogy Belgiojoso kudarcza után II. Rudolf, Mátyás főherceg sürgeté:ére Bástát Bocskay ellen rendelte.

Básta mintegy 15,000 emberrel, melyharmadrésze lovasság volt, elhagyja Erdélyt. 1604. november 14 én Osgyánál találkozik az éléje siető hajdukkal és megveri őket.

Kevésse utóbb Edelenynél még egy győzelmet arat, kezébe kerül Német Balázs a hajduvezér is és ennek fejét véteti, miután előbb barbár módon kinoztatta.

Básta ezután Kassára igyekszik és december 5 én hozzáfog a vár vívásához. De itt már kemény ellenállásra talál, sőt a várvédő sereg kitört, rajta üt és megfutamtja. Básta Eperjes felé menekül és vert hadának csak megalázó szerződés árért nyitják meg a vár kaput.

zán a minimumra szállítottak le, Bécsnek még mindig nagyok. Odafönn azt a kívánságot fejezték ki gróf Andrássy Gyula előtt, hogy az átmeneti kormány az ellenzék nem szabad, hogy megkösse a kezét. Az uralkodó semmiféle engedelményt nem ad, de követeli, hogy a differenzia kiegyenlítésére három-négy havi időt kapjon.

Darányi Ignác is, gróf Andrássy Gyula is meggyőződtek arról, hogy minden törekvésük, amely az ideiglenes rendezést célozza, ez idő szerint hiábavaló. Megtört az ellenzék akaratán, amely szilárdan ragaszkodik ahhoz, hogy a hatalmával, az erejével élni akar.

Andrássy Gyula grófról hire jár, hogy ismét Bécsbe készül, hogy a bécsi politika újabb kudarcáról beszámoljon. Valószínű, hogy Darányi Ignác is felutazik az osztrák fővárosba s ő is elmondja tapasztalatait az uralkodónak. A Ház folyosóin határozott alakban ujságotlák, hogy Darányi a fölmerült akadályok láttára máris kijelentette a szövetkezett ellenzék vezérférfiaknak, hogy a nevével kapcsolatba hozott átmeneti kormány megalakítását nem vállalja el.

A Kossuth-párt értekezlete.

A függetlenségi- és 48-as párt tegnap este 6 órakor értekezletet tartott. Kossuth Ferencz elnökölt, aki referált az eddigi tárgyalások eredményéről. Csaknem valamennyi párt-tag jelen volt. Kossuth bejelentette, hogy az Andrássy-csoport nem akar tárgyalni sem az átmeneti kormány megalakításáról, amíg biztosítékot nem nyer arra, hogy az indemnitást és az ujoncz-jutalékot meg nem kapja. Az elnök előterjesztéseihez hozzájárultak Holló Lajos, Bartha Miklós, Olay Lajos, Zichy Vladimir, Polónyi Géza. Határozatot nem hoztak, de az a nézet domborodott ki, hogy az indemnitást megadják 4 hónapra,

azután követelik a választási reformot és csak azután szavazzák meg a rendes ujoncz-jutalékot.

Egy bécsi lap az ellenzék győzelméről.

— február 23.

A bécsi Zeit „Erörprobák“ czimvel érdekes vezércikket közöl, amelyből idezzük a következőket:

„A november 18-iki eseményeket s azok okozott tegnap unnepegyesen koporsóba zárták a magyar képviselőházban. Már maga a képviselőválasztások eredménye is eldöntötte a lex Danielnek, Tisza grófnak és a szabadelvű kormánypártnak a sorsát. De ez a döntés csak tegnap emelkedett jogerőre, amikor az új Ház megalakult s az elnökválasztás a pártviszonyok változását is minden formájában kifejezésre juttatta. Magyarország alkotmánya s parlamentje az erőpróbát fényesen kiállította s megerősödve és megújulva került ki a harcából. Az udvar már a legjobb reményekkel volt elteleve. Úgy látszott, hogy a magyar parlament, melyet a régi bécsi abszolutizmus ereje tejében sem tudott legyűrni, a szabad fejlődés korszakában önmaga dőlt magába a kést. Elmérgesedett párt harcok, a törvényhozás szünetelése, házszabály reform, tettlegességek, rombolási jelenetek, a Ház feloszlata, új választások ex-lex állapotban, — mindez oly sokatigérvő volt.

A jajgató filozófusok, akik rossz időben esernyő helyett mindjárt a végítéletre gondolnak, már a fölött siránkoztak, hogy a parlamentarizmus általában s a magyar parlamentarizmus különösen a vigasztalan zűllés útjára került. Az udvari diplomataik elérkezettnek látták az időt, hogy végre megvalósítsák az 1700-iki álmokat és Magyarországot a többi örökös tartományok sorsára juttassák. Tiszát alkalmas eszközzel szemelték ki arra, hogy a régi, zavaró alkotmány falait összetörje. Mögötte volt az udvar, mellette egy erős kormánypárt, rendelkezésére állott egy nagy közigazgatási

apparátus és jelentékeny pénzüsszeg. Hogy maradhatna el a siker?

Es mégis elmaradt, Tisza minden ereje ellen nem állhatott mást az ellenzék, mint a jogát, jogánkat betűit, melyekhez ragaszkodott. S e szerény fegyverekkel győzedelmeskedett. A magyar nemzetet évszázados tapasztalás tanította meg arra, hogy a legkisebb jogserzés is mily nagy szakadás szülesülhet s megtanulta ebből, hogy alkotmányának minden ékezetét szentnek tartsa. Egy hangu elhatározással szállottak sikra Tisza erőszaka ellen s oly sikerrel verték azt vissza, hogy — negyedével november 18-ika után — az alkotmány érinthetlenebb, a parlament legyőzhetetlenebb, mint azelőtt volt.

Justh Gyula az ujoncz választott elnök büszkén, amint csak ősi alkotmányos jog birtokának alapján beszélt a valaki, hirdette tegnap a legutóbbi események tanulságát, hogy „Magyarországon az alkotmány és minden biztosítéka szent és sértethetetlen és nem sértheti meg sem lényegében, sem formájában büntetlenül senki“.

Az elnök aztán fájdalmas szinben állítja szembe az osztrák viszonyokat a megváltozott magyarországi helyzettel és ezzel végzi: „Nem győzzük először ismételni: Tanuljanak a magyaroktól!“

Az új elnök üdvözlése.

Igazság és szigorúság.

— febr. 23.

A képviselőház tisztikara tegnap délelőtt fél tíz órakor Andor Gyula elnöki tanácsos vezetésével az elnöki fogadó nagytéremben tisztelgett Justh Gyulánál, a képviselőház elnökénél, akit a terembe lépéskor élénk éljenzéssel fogadtak. Andor Gyula elnöki tanácsos ezután a szavakat intézte az új elnökhöz:

Méltóságos elnök ur! Jól tudom, hogy Méltóságod nem kedvelje a külsőségeknek, de éppen ezért csak köszönettel tartozunk, hogy volt oly kegyes nekünk alkalmat adni, hogy a képviselőház elnökévé történt megválasztása után megjelenjünk a tisztelgőnk. Hoesszu parlamenti működéséből már ismerjük azon kiváló tulajdonságait és erényeit, amelyeknél fogva ez országban közbecsü-

Am így sem maradhatott ott tovább április 7-nél, mikor távozik, egy cseh ezredet hagyva ott őrséül. A hajduk később ezeket is kiszorítják és Eperjes a többi felső magyarországi városokkal együtt, Boeckay kezébe kerül. Basta Pozsonyba menekül, ahol a hajduk ismét ostrom alá fogták és a Bécsből nyert erősítés dacára tétlenül tűrni kellett, hogy miképen jut az egész ország Boeckay kezére.

Rhédey Ferencz rövid idő alatt meghódította az egész Dunáninneni kerületet, bevette Korponát, Lévát, Véglest, a nyitrai és troncséni erősségeket, majd Basztercebányát és Zólyomot. Május 4-én Nagyszombatot szállta meg. — 28-án Érsekújvárt.

Egyidejűleg elárastották a hajduk a Dunántúlt is és rövid idő alatt meghódították. Azután intórtak Ausztriába, hol a Bécs melletti császári kerteket feldúlták, — pusztítottak Morvában, Stiriában elfoglalták Feliistritz városát, — Hohenbruckot, stb.

A rendes hajduk száma, kik Boeckayhoz állottak, nem ment többre mint 9000-nél. De volt ezenkívül vagy 20,000 fölkelő nép, mely leginkább székelt jobbágyokból állott, ezek még vadabb, még fegyelmetelenek, még veszedelmesebb emberek voltak, kik megverték ugyan az ellenséget, de a merre jártak, oly pusztítást vittek végbe, hogy a föld népe inkább a németek igáját kívánta vissza, mint az ilyen felszabadítókat. Boeckay fegyelmet igyekezett soraikba behozni és vezérüket, Lippay Balázst, ki ezért ellene fordult, hadi törvény szerint halálra ítélte és kivégeztette.

De jutalmazni is tudott a fejedelem. Korponán 1605 dec ember 1-én adta ki híres adománylevelét, a hajduság magna chartáját, mely a nemzeti ügy diadalmas hősei tiszteletére nemesi rangba emelte és mindazokat, akik nemes Csomaközi András és a többi 12 hajdukapitány alatt állottak, „Hogy pedig“, a mint a szabadságlevelében mondja, „a mi említett vitézeink el ne szüledjenek, hanem bizonyos állandó helyen lakjanak, Kális városunkat, Nánás, Dorog, Varjas pusztabirtokainkat, Hadház, Vámosperes, Sima és Vid jóságainkat, ugy minden királyi haszonvételeinket, ami említett 9254 vitézeinknek és mindkét nemű utódainknak... adományozzuk“. Annak 300 hajdunak, akik Kereki megvédésével első győzelméhez segítettek, 1606-ban Kölcser pusztai mezővárost adta és már ugyanabban az esztendőben további 8 hajdukapitány népét telepítette le, nekik adományozva Szoboszlót.

Igy jutottak rendes lakóhelyhez és földbirtokhoz az addig hazátlan martalócok és amint letelepültek, rövid pár év alatt megszeliülnek az erkölcseik és katonai szervezetüket megtartva, a nemzeti ügynek még egy évszázadon át ők voltak a leg-hivebb és legodaadóbb támaszai. Ők választották meg Báthory Gábort erdélyi fejedelemmé, ők mentették meg 1636-ban I. Rákóczi György trónját a török tulerőtől. Védelmézték I. Rákóczi Györgyöt a török ellen, amiért a temesvári basa védtelen városait kegyetlenül fel is dúlatta és a Thököly-Rákóczi fölkelésben is ők szolgáltatták a fegyveres erő legnagyobb részét. Budavár visszafoglalásánál is több ezernyi

hajduság ontotta vérének és a vár fűterájára is ők nyomultak be először.

Boeckaynak volt ez mind köszönhető, az ő adományai nélkül a nemzeti ellenállás e hatalmas tényezői hamarosan elpusztultak volna és nélkülük a későbbi szabadságharcok hamarosan véget érnek, vagy ki se törhettek volna.

Az ő letelepítésüknek is az idén van háromszázados évfordulója, nemkülönben annak a nevezetes történelmi eseménynek, mikor Boeckay, ki eddig a fegyver jogát parancsolta nekik és többi magyarországi alattvalóinak, törvény szerint is fejedelmük lett.

Ez a szerencsei országgyűlésen történt meg, 1605. április 20-án, hol megjelentek egész Felső és Alsómagyarországi rendek Erdélyből is sokan voltak ott, köztük Bethlen Gábor. A rendek Boeckayt egyhangulag felséges fejedelmüké választották és letették neki a hűségi esküt.

A török még nagyobb és merészebbet gondolt és Boeckayt, ki most egész Erdélyt és Magyarországot egyesítette, mint egykor János Zsigmondot: Magyarországot királyává nevezte ki. 1605. november 10-én Budapest alatt a Rákoson találkozott vele a nagyvezér és fejére koronát tett. Boeckay azonban rögtön levette azt és a következő emlékeztető szavakat mondta: „Magyarországnak törvényei szerint tilalmas másnak koronát viselni, amíg él a törvényesen megkoronázott magyar király“.

Izzel a nyilatkozattal döntötte el Boeckay a sorsát. Magyar király nem lett belőle, mert tudta, hogy ezzel nem állítja

lének örvend: de ezeket méltatni nem mi vagyunk illetékesek. Mi azért jelentünk meg, hogy egyrészt mély köszönetünk nyilvánítása mellett tisztelettel üdvözljük, másrészt azon őszinte kívánatunknak adjunk kifejezést, hogy az ezek ura méltóságodnak erőteljes egészséget adjon ezen ország leszab, de egyúttal legnehezebb tisztségének sikeres betöltésére. Most pedig engedje meg, méltóságos uram, hogy magunkat magas kegyeibe ajánljuk: igyekezni fogunk szives jóindulatát azzal megérdemelni, hogy hivatali kötelességein et kellő ügybuzgalommal, igyekezettel és becsületesen fogjuk teljesíteni. Ismételjük: őszintén óhajtjuk, hogy a jó isten méltóságodat ahaza javára és kedves családjá örömeire sokáig éltesse.

Az üdvözlésre Juth Gyula elnök a következő beszédben válaszolt:

T. uraim és hölgyeim! Fogadják hálás köszönetemet azokért a meleg szavakért, amelyeket ő méltósága az imént ajkaira vett s amelyekben érdemeimet méltatva támogatásomat kérte. Nagy köszönettel veszem az önök megjelenését. Ebben az országban, legyen valaki bármilyen állásban, a legkisebbtől legnagyobbig, egyformán hasznára válik a hazának, ha abban az állásban, amelyre rendeltetett, mindenkor teljesíti kötelességét. E tekintetben nincs különbség a legalsóbb és a legmagasabb tisztvisele között sem. Ilyen értelemben veszem ő méltósága üdvözlését is, amelyet melegen köszönök. En is kérem önöket, legyenek szivesek engem támogatni feladataimnak — jól mondta ő méltósága, igen nagy feladatommak — teljesítésében. Még vagyok győződve arról, hogy megértve s kölcsönösen támogatva egymást, hasznos munkát fogunk végezni s működésünk a közös célunk, a haza boldogságának javára fog válni. Ami pedig a közöttünk való viszonyt illeti, ígérem önöknek, hogy szeretettel, rokonszenvet rokonszenvvel, bizalmat bizalommal fogok viszonozni.

Feltétlenül igazságos leszek, — amint elnöki beszédben is mondtam; de ha az ember is igazságos, akkor szigorúnak is kell lenni, mert a szigor az igazságossággal együtt jár.

Ismételten is nagyon köszönöm azt a kitüntetést, — amelyben megjelenésükkel

vissza tartósan hazája függetlenségét. A német császári hatalomra még mindig szüksége volt a magyar nemzetenk a török ellen, mely segítette ugyan a fölkelőket, de csak azért, hogy őket kijátszva, akkor ellenük fordulva, magának szerezze meg az ország egyes részeit. Booskay csak becsületes békére törekedett s azért fogott volt fegyvert, hogy ezt kicsikarja a királytól. Ezt Mátyás főherceg segítségével 1606. jun. 28-án meg is kötötték.

Ez volt a bécsi béke, mely Magyarországot újra államná tette.

Első pontja az volt, hogy amit az erdélyiek ma háromszáz éve, 1605. február 21-én végeztek, annak törvényességét elismerte a német császár. Az erdélyi fejedelemség vissz állítottat és Booskay maradt. Ővé maradtak a régibb kapcsolt részek s ezenkívül Szatmár, Bereg és Ugocsa vármegyék.

A protestánsoknak vallásuk szabad gyakorlatát biztosították, az alkotmány sérelmeinek orvoslására a bécsi kormány kötelezettséget vállalt.

A törökkel is békét kívánt Booskay, s ezt belefoglaltatta a bécsi békébe. 1606. nov. 11-én meg is kötötték a zsitvatoroki békét 20 esztendőre.

A bécsi béke pontozatai a magyar közjog egyik legértékesebb forrását képezik. Mint egyik történetírónk röviden és találatosan mondja: Ismét országot csinált a régi Magyarország éjszaki és nyugati foszlányaiból.

II. Rudolfnak a koronájába került az a mozgalom, melybe a gaz Belgiojoso Boos-

részesítettek és kérem önöket támogassanak engemet, amint viszont én is kérem önöket, hogy igaz érdekeiknek mindenkor észszerűs támogatója leszek.

Az új elnök ezután szívélyesen társalgott egy ideig a tisztikar tagjaival, akiket legnagyobb részben személyesen is ismert. E után Tóth Janoshoz, az új háznagyhoz vonult az egész tisztikar, amelynek nevében Dessewffy Arisztid háznagy tanácsos üdvözölte a háznagyot, aki meleg szavakban válaszolt, bizto itva a tisztviselőket, hogy egyrészt szigorú lelkiismeretesség és igazságérzet, másrészt a buzgó kötelességteljesítés jóindulatu méltánylása fogják vezetni működésében.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Főgondnok választás. A hajdunánási ev. ref. egyház régi főgondnokának, Kállay Imrének elhunytával megüresedett főgondnoki díszes állást f. hó 28-án fogja választás útján betölteni. Egyhangú választásra van kilátás. A közbecsületben álló Csobány László polgármestert választják meg főgondnoknak, aki jelenleg is vezeti az egyház ügyeit.

Gyűlések az egyháznál. A debreczeni református egyháznál a következő gyűlések lesznek: Holnap, február 24-én pénteken délután négy órakor Dicsőfi József lelkész elnöklésével az árvaügyi bizottság tart ülést; ugyancsak négy órakor a tanyaeppített bizottságnak lesz ülése; öt órakor a törlesztési kölesönök ügyében üléseznek. Szombaton, 25-én a gazdasági bizottság ül össze Vecsey Imre főjegyző elnöklése alatt, hogy folyó ügyeket tárgyaljon.

A „Budapesti Hírlap“ Zoltai Lajos könyvéről.

— február 23.

Lapunk egyik közelebbi számában megemlékeztünk Zoltai kollegánk könyvéről, mely a napokban hagyta el a sajtót. Az érdekes munkáról a legelső fővárosi sajtó-organum: a Budapesti Hírlap a kö-

kayt belekényszerítette. A bécsi béke oly kudarcot jelentett számára, hogy saját családjá fordul ellene, Mátyás főherceg személyében, ki az osztrák és morva elégtelenség élére állva és a magyar rendek támogatásáról előre biztosítva, Auszriáról és a magyar koronáról lemondásra kényszerítette. Ez történt 1608. június 26-án.

Ezután következett a pozsonyi országgyűlésen Mátyás királyvá választása és a bécsi béke becikkelyezése. A koronázás előtt alkotott híres törvényezik aztán Magyarország államiságának még további biztosítókat szerzett. Sorban megállapították, hogy a szent koronát Bécsben világi koronások őrizték, hogy a nádori méltóság soha e maradjon betöltetlenül, hogy a magyar kincstár független legyen a császári kamarától, a várakban magyar katonaság legyen, közhivatalokat csak magyar ember viselhesen, a Dráván túl a horvát bán egész az Adriáig parancsoljon. Koronázás után szervezték az országgyűlést, megállapították az alsó és a felső tábla alkotó részeit és a vallás szabad gyakorlatát újra kimondták.

E törvénypontok nagyobb részének érvényessége fennmaradt egész 1848-ig. Mindezeket Booskaynak köszönheti a magyar nemzet, bár ha ő maga már meg nem érthette ezek becikkelyezését. Még 1606. december 29-én meghalt Kassán, Erdélynek és Magyarországnak nagy szomorúságára. Mátyás után egész II-ik Rákóczi Ferenczig csak Bethlen Gábor versenyezhet vele, a 17-ik században kétségkívül ő volt a legnagyobb magyar. D. Gy.

vetkező ismert-tést hozza kitűnő munkatársa, Balkányi Kálmán toltáró:

A hatalmas műtjára és magyarságára büszke Debreczennel foglalkozik z a három füzet, mely szerzőjeül Zoltai Lajost vallja. A szerző, mint ujságíró éveken át egyik díszes volt a debreczeni z-urnaisztikának. Ujságíró tulajdonságai érvényesülnek mindenek fölött e három tanulmányában. Ezek teszik vonzóvá, érdekesse, élénk munkáját. Zoltai ké őbb bevette magát a város levéltárába s tíz év óta olyan tevékenységet fejt ki, ami ilyen hivatalban szinte peltatlan.

Itt fejlődött ki írói egyénisé ének ama másik oldalá: az adatok faredhatatlan fohalmazása. Az a meggyőződése, hogy a legcsekélyebb történelmi szalmaszálnak is értéke van. Le kell préseini mindent, mert hasznát lehet venni a maga helyen. Tementelen fáradság látszik meg e munkában. Írójuk százezer levélből, ócska számok tömegéből olyan szerszámokból, amit más felhasználatlanul dobna feire, derékas épületet épít. Ha még egyszer megírja a nemes város történetét, alaposabban, mint Szücs István és a fejtett történetírás tapasztalatainak teljes felhasználásával, az új historikusnak a legértékesebb forrása: Zoltai munkái lesznek. — Debreczen a török uralom végén: ez a három közül a legvalóságosabb. Akinek csak egy csöpp történelmi érteke van, nyelvetestintve olvassa már az első lapjait is. Régi jegyzőkönyvek zamatos stílusában — a debreczeni notáriusok finom stílusúak voltak — adja elő, mi minden sarozot kellett fizetni török részre, német részre, sőt még a kurucnak is. (Vitéz Thökölyvel nem a legjobb labon állott Debreczen)

A humor is megcsendül az elbeszélésben hogy milyen leleményes tudott lenni a török az ajándékre való alkalmak kieszelésében. Zoltaitók tudjuk meg, mi a nyargaló, a patkópénz. (A lovas törökök kapták, mikor valami ürügy alatt bejöttek a városba.) Ajándék járt a basának, ha ajánlólevelet aótt a fényes portára induló követ atyánkfiaiának, ajándék, ha szertelen kövteleléseiből leszegett, ha a sarozoitások ellen hozott vétleveleket elolvasni kegyeskedett és ha... de ki tudná felsorolni mindazt a temérdek esetet, mikor kénytelenségből ajándérot küldött Debreczen bírāja. Aztán jött Bajram ünnepe, mikor a mecsét padlójára debreczeni gyékény, a basa asztalára debreczeni élés került. Egy esetről tud Zoltai, amikor „Isten megtékitette debreczeniek sok fáradságát (így írja az egykori krónikás) és az eb szájából a ragadt prédát rész szerint kivonta.“ A jeles kajmakám visszaadatta a kegyetlen Jusuf basa által elharásolt kincsek egy részét. Persze a vizsgálatot teljesítő Kapucsi basa „megdolgozása“ sem csekély pénzbe került. Debreczen urai mindig értették a jó szomszéd-ság ápolásának módját. A törökön kívül dénárral, kövér marhával halmozták el a basánál basab labancz-kapitányokat. Ibrányinak elég volt száz szekér tövis, Horozaki kommandánsnak élés, bor és puskapor kellett. Sport kapitányának a kedvese beteg volt, természetes, hogy Ecsedről Debreczenbe küldött déligyümölcsért meg medikusért. Végül még egyet kell felemlítenünk. Zoltai könyvét nyelvészeink, elsősorban az új Nyelvtörténeti Szótár munkásainak figyelmébe ajánljuk. A debreczeni nyelv, melyet Arany legméltóbnak talált, hogy a magyar irodalmi nyelv gerinczét alkossa, a debreczeni nyelv kezdeteit még eddig egy író sem dolgozta föl úgy, mint Zoltai Lajos. Ck haszonnal forgathatják, mások élvezettel. A könyv bolti ára 4 korona. Megrendelhető a Budapesti Hírlap kiadóhivatalában, mint a szerző többi munkája is. Debreczen. (Közgazdasági adatok.) 1904. Ara 60 fillér. — Debreczen és vidékének urai 1200—1400 közt. Ara 60 fillér. Ennél hízegőbb elismerés alig érthette volna a ritka szorgalmu, szimpatikus Zoltait.

NAPI HIREK.

Letartóztatott lakásfosztogató.

Elfogták az agricolaféle lakásrablót.

február 23.

Nagy port vert fel annak idején az Agricola Adolf kir. táblabíró lakásának kifosztása.

A nyáron ugyanis, míg Agricolák nyaralni voltak, a városi bérházban levő lakásukat valaki felnyitotta és annan mintegy 8000 korona értékű ékszert vitt.

Ezt az esetet megelőzőleg Kassán történt hasonló eset. Később Kecskemérről jelentettek lakásfosztogatókat.

Alig néhány nap múlva Aradon fosztották ki teljesen az értékes holmiból Deutsch Bernát bankár lakását.

A négy városban közvetlenül egymásután követte el a tettes a fosztogatásokat. Azóta az aradi és debreczeni rendőrség állandóan érintkezésben van egymással.

Tegnap Eperjesen elfogtak egy Mahajik István nevű rovtott multu kelmefestőt, kinél több ékszert találtak.

Eperjesről táviratilag értesítették az aradi rendőrséget, honnan egy detektív azonnal Eperjesre utazott.

A detektív kihallgatta Mahajikot, ki beismerte, hogy az aradi lakásfosztogatást ő követte el Mahajik így adta elő a Deutsch-féle lakás kifosztását.

Aradra dében érkezett meg. Az utcán járkálva egy nagy palotában látta, hogy az első emeleten néhány ablak le van függönyözve.

Szjtette, hogy a lakók nyaralni vannak. Bement a házba s a kapu alatt levő lakásjegyzékben meglátta, hogy az említett lakást Deutsch Bernát bankár bérlti.

Ekkor már készen volt tervével, csak arról akart meggyőződni, hogy a házbeliék távol vannak-e városból.

Meg kereste a házmestert s megkérdezte tőle, hogy otthon vannak-e Deuschék. A házmester azt felelte, hogy nyaralni vannak.

Mahajik ekkor így szólt:

— De nekem egy üzenetet át kell adnom esetleg a cselédségnek is.

A házmester gorombán válaszolta, hogy nincs a lakásban egyetlen egy lélek sezz.

A jómadárnak persze csak ez kellett. Akkor eltávozott s alig fél óra múlva visszament, álkulcsoson kinyitotta a lakást, és nagyobb biztonság okáért még belülről be is zárta az ajtót.

Két teljes órán keres tül „dolgozott” Mahajik a lakásban. Összeszedett mindent, amit feltűnés nélkül magával vihetett. Négy óra után nyugodtan elhagyta a lakást, vonatra ült és elutazott.

A rablott ékszereket orgazdáival értékesítette Mahajik.

Az aradi detektív Miskolcra, onnan Szolnokra utazott és mindkét helyen kinyomozta az orgazdákat. A rablott tárgyak nagy részét meg is találta az orgazdáknál.

A megtalált tárgyak között van egy czukortartó, melynek leírását a detektív ősmerte is ennek alapján megállapította, a czukortartó az Agricola-féle fosztogatásból eredt.

Ma idejött az ügyes detektív és Mile Pál rendőrfogalmazóval megállapították, hogy az Agricola táblabíró lakását is Mahajik fosztotta ki.

A vizsgálat során ma dében kiderült, hogy az elvitt tárgyakból a fosztogatás után Rakovics Zsigmond többször büntetett debreczeni iparossegédhez is került néhány darab.

A vizsgálatot a legnagyobb erélyvel vezeték nemcsak nálunk, de Aradon, Szolnokon, Kecskeméten, Miskolcson, Eperjesen és Kassán is, sőt az ország minden részén, mert itt nemcsak a bűnesetek egész sorozatával állunk szemben, de valószínű, hogy

egész rablótársaság kerül az igazságszolgáltatás kezébe.

Protestáns-estély.

A vasárnapi protestáns-estélyre már eddig elkelt a jegyek nagyrésze. Minden jel arra mutat, hogy az Arany Bika dísztermében rendezendő tizennegyedik protestáns-estély mindenben felülmúlja az eddig rendezett felolvasó-estélyeket.

A fényes mű-or kimagaslóbb pontja Gergely Antal mezőturi ref. lelkész szabad-előadása.

A nagy tudású, óriási szónoki tehetséggel lelkész egyike az ország legkiválóbb református papjainak.

Mar mint budapesti theologus diák a legszebb reményeket keltette fel ugy tanraiban, mint mindenki, akik csak ismerték, részint tehetségével, tanúteagával, részint fényes szónoki talentumával. Mint ilyen érdemelte ki, hogy külföldre is menjen tanulmányait folytatni, tudását növelni Gondhatjuk, hogy Genfben, a műveltségnek goczpontjában való tartózkodása mennyire megnövelte lelkének szárnyait és a még addig ki nem fejlett tehetségeket is világosságra hozta. Hazajövet Budapesten lett gyűjtő-fogházi lelkész, hol hiveinek szeretetét, becsülését annyira megnyerte, hogy abban a magas kitüntetésben részesült, hogy herceg Odeskalkin udvari papjának hívtva meg.

Egy alkalommal itt járván Magyarországon a Keresztyén Világosövetségnek elnöke Genfből, utjában Gergely Anerkalauzolta. Volt Mezőtúron is, ahol Gergely Antal annyira megtetszett a hiveknek, hogy papjuknak hívták meg. S azóta Mezőtúron van, de mint értesülünk, éppen Budapestre készülnek meghívni a Józsefvárosi megüresedett lelkészi állás betöltésére. Ennek a hírek szívéből örülnünk, mert Gergely Antalra mindnyájan büszkék vagyunk. Hangja valami csodálatos hatással van a hallgatóra, elbájoló, igéző, lenyűgöző, mintha nem is emberi hangon, hanem a menyeeiek hangján szólna hozzánk. Épp ily kiváló tehetsége is jelleme igazi református jellem, ugy hogy ragyogó példaként állhat alakja minden ember számára.

E kiválóan derék lelkész fogadtatására nagyban készül a főiskolai ifjuság.

A városháza átalakítása.

A jelenlegi városháza mai állapotában nem felel meg a kivánalmaknak semmi tekintetben. A hivatalokat nem tudják ott elhelyezni, kevés a helyiség és a nagyterem is kicsi. A közgyűlés régebben utasította a mérnöki hivatalt a városháza nagytermének kibővítésére. A mérnöki hivatal az erre vonatkozó terveket el is készítette de az építési bizottság azon a véleményen volt, ha már új városházát nem építenek, ne csak a nagytermet bővítsék ki, de az egész városházát, esetleg még egy emelet építésével bővítsék ki és alakítsák át. A bizottság meg is bizta a főmérnököt, hogy a városháza teljes átalakításáról is készítsen tervet. A főmérnök most tudatta a tanácscsal, hogy a megbízásnak csak ugy felelhet meg, ha pontosan meghatározza a tanács, milyen hivatalokat szándékozik a városházán elhelyezni. A tanács legközelebb ez ügyben ülést tart, hogy a

szükséges tájékoztató adatokat a megállapodások értelmében a főmérnök rendelkezésére bocsássa.

Uj gyógyszer-tulajdonos.

Mihálovics Istvan „A kigyóhoz” című gyógyszer-tulajdonos eladta fiának, a városszerte közbecsülésben álló Mihálovics Jenőnek, aki már évek óta vezeti ezen régi jó hírnévű patikát.

Révész-utca kiszélesítése.

A Révész-utczában történt, meg ma is felderítetlen gyilkosság után, a Révész-utca környékén lakók kérték a városi tanácsot, hogy a szűk, sötét zug utczát bővítsék ki. A tanács ez ügyben megbizta a főjegyzőt és főmérnököt, tegyék meg a szükséges előintézkedéseket.

Kossuth Ferenc a helyzetről.

Kossuth Ferenc levelet írt az „Chicago Daily News” berlini munkatársához, amelyben következőképen nyilatkozik:

— A magyar választási törvény hiányos és igazságtalan; azért készítettek, hogy kedvezzenek annak a pártnak, mely 38 esztendeig hatalmon volt. A utolsó választásnál mi kétszerannyi szavazatot kaptunk, mint a kormánypart s mégis csak 10 főnyi többségünk van a képviselőházban. Hogyha Magyarországon valóban rendezett állapotok volnának, akkor most nekünk kellene hatalomra jutnunk. Amde minánk a király autoritása a mérvadó és az uralkodó egyelőre vonakodik elfogadni programunk ama részét, amely a magyar nyelvnek a hadseregben való használatára vonatkozik. Kevés kilátás van arra, hogy ez a nehézség egyhamar eltávoztassék és ma még sem alakulhat kormány a mi támogatásunk nélkül. És ha a legközelebbi időben még egyszer volna választás, akkor a mi partunk tetemesen megszaporodna.

A sertés konzumvásártér létesítése.

A sertés konzumvásártér létesítésére vonatkozó előmunkálatok már teljesen elkészültek. A mérnöki hivatal egybeállította a költségvetést, mely szerint a sertés konzumvásártér létesítése 24,000 koronába kerül. A főszámvevő a költségekre fedezetet nem talált és most a tanács a márcziusi közgyűlés elé viszi az ügyet azzal a javaslattal, hogy a sertés konzumvásártér létesítésének költségét a felveendő nagykölcsonból fedezzék.

Uj tisztítók a gázgyárban.

A gázgyárban történt robbanás a gáztisztítókat rombolta össze. Ideiglenesen rendezték ugyan a gáztisztítókat, de a budapesti szakértő véleménye alapján a gáztisztítókat új, modern tisztítókkal kell felszerelni. A tanács meg is rendelte az új tisztítókat és a munkálatok már folynak is. Az új tisztítók felállítását a jövő hó végén fejezik be.

A pásti-köz rendezése.

A város egyik legrondább utcája a pásti-köz. A tanács komolyan foglalkozik ennek az utcának a rendezésével. A rendezésnek és az utca kiszélesítésének útjában áll a pásti-köz sarkán álló ház, mely az izraelita hitközség tulajdonát képezi. A tanács most megbizta a főmérnököt, tárgyaljon az izraelita hitközség elnökével, mennyiért hajlandók azt a szeglet házat a város tulajdonába átengedni.

Népkönyvtárak létesítése.

A legtöbb magyarországi városban köz- és népkönyvtárakat létesítettek. Debreczenben azonban még nincs, kivéve egy-két népkönyvtárt. A tanács mai ülésén a népkönyv-

tárak létesítése ügyében tételt elterjesztés. A városi könyvtár létesítése ügyében a tanács azt határozta, hogy azt a kulturpalota felépítésekor létesíti, ellenben ez idő szerint szükségesek tartja a népkönyvtárak széles alapon való fejlesztését, nyilvános olvasótermek felállítását. Az előmunkálatok és a javaslat elkészítésével a tanács Oláh Károly tanácsnokot bízta meg.

— **Békeltetés.** Azipartestület tanács-termében tegnap délután négy órakor ült össze a békéltető bizottság Vetésy Bélaiparügyi rendőrfőnökövel, hogy a mesterek és segédek közötti vitás, peres ügyeket elintézzék. A tegnapi ülés elé oly elintézendő ügy került, hogy a békéltető ülés délután négy órától esti nyolcz óráig tartott.

— **Végzetes esés.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap Hajduszoboszló mellett. A 102. számú vasuti órháznál lakik Farkas László pályabr. Farkas tegnap az akáczfák tisztogatásával, galyazásával volt elfoglalva. Amint az egyik fán dolgozott, gyenge ágra lépett. Az ág letört és a szerencsétlen ember mintegy hat méter magasságból a földre zuhant. Esés közben a faágak több helyen is súlyosan megsebeztek. Farkas fejével lefelé a földre, hol a fél arczáról teljesen ledörzsölődött a bőr. A sok sebtől vérző embert eszméletlenül szállították be a debr. kórházba.

— **Uj tantermek építése.** Az ev. ref. egyház megkereste a várost, építtessen 10 új tantermet és négyet alakíttasson át. A tanács megbízta a mérnöki hivatalt a tervek és költségvetés elkészítésével.

— **Helyreigazítás.** A helyi lapok mai számában olvasom a hírt, hogy a debreczeni egyetem érdekében a jövő hó folyamán Északamerikába utazom, s hogy ez ügyben jövő hó 8-ikán gyűlés lesz a város háza nagy tanács-termében, amelyre egyik lapunk szerint én meg is hívom a nagyközönséget. Tény, hogy jelzett tervem érdekében jövő hó 8-án gyűlés lesz a város háza nagy tanács-termében, amelyet azonban nem én, hanem más, arra teljesen illetékes előkelőségeink fognak összehívni. A tulkorai hír nem tölem eredt, s nagyon kérem lapjainkat, hogy ez ügy érdekében ne foglalkozzanak kérdéssel mindaddig, míg én föl nem kérem arra őket. Teljes tisztelettel Debreczen, 1905. február 23. Csiky Lajos, theológiai akad. tanár.

— **Adakozás.** Lapunk szerkesztőségébe K. Vértessy István tíz koronát küldött és pedig öt koronát a siketnémák debreczeni iskolája, ötöt pedig a népkönyv részére. A jótékony adományt eljuttattuk rendeltetési helyére.

— **Az ipartestületi elnök választása.** Debreczen egyik legnagyobb és legtekintélyesebb társulata, a csizmadia ipartársulat f. hó 21-én tartott rendkívüli közgyűlésen egyhangúlag elhatározta, hogy a f. hó 26-iki választáson Zelinger Ede elnök-jelöltre adja le szavazatát. Ugyanígy határozatot hozott a timár ipartársulat múlt heti rendkívüli közgyűlésén. A fodrászok tegnapi gyűlésükön határozatilag kimondták, hogy szavazataikkal a Zelinger megválasztását támogatják.

A népkönyv iránt a közönség részéről sokkal kevesebb érdeklődés mutatkozik, mint az előző években, de a szigorú és hideg tél annál jobban kényszeríti a szűkölködőket annak felkeresésére, úgy, hogy naponként 6-700 szegény kapott meleget. — Miután a városi segély is az alábbi adományok rövid idő alatt már felémésztettek, a bizottság kénytelen lesz márczius első napjaiban ez áldásos intézményt bezárni. Adományok a következők: Thot Ferenc ny. jogtanár két ízben 20-20 kor. Nyilasy Károly, Sesztina Jenőné, Buda-

házy Zoltán, Hentes és mészáros ifjúság 20-20 kor. Budaházy Istvánné, Kola Jánosné 10-10 kor. Kis István 8 kor. és 45 kiló buzalisz. Osv. Szőke Jánosné és Szőke János ref. tanító 2 2 kor. Debreczen, 1905. február 22. Szűcs Kálmán, négy. pénzt.

— **Halalozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halalozási osztályánál a köve kezd haláleseteket jelentettek be: Rózsa Alberné ev. ref. 65 éves, Nagy Ferenc ev. ref. 27 éves, Barsó Andrásné ev. ref. 61 éves, Kasza András ev. ref. 75 éves, Papp József ev. ref. 56 éves, özv. Szabó Sándorné ev. református 54 éves.

— **Birkózóverseny.** Érdekes birkózóverseny volt tegnap este a Tornacsarnok termében. Wladimir, az orosz mester birkózót versenyre hívta ki Wanderheyden hollandi birkózómester. Az ellenfelek két-szer állottak szembe egymással és Wladimir mind két esetben földre terítette ellenfelét. Wladimir vasárnap Magyarország bajnokbirkózójával Waldapfel Emillel mérkőzik meg.

— **Alakuló gyűlés.** A József kir. herceg védnöksége alatt álló állami altisztek és szolgák országos nyugdíjptól egyesületének debreczeni fiókja a törvényszéki palotában tartotta alakuló ülését. A fiók egyesület első bizalmi felelője Murányi István, második bizalmi felelője pedig Tóth Sándor választotta. A bizalmi felelősök mindenkinek szívesen szolgálnak felvilágosítással az egyesület felől.

— **Kereskedelmi alkalmazottakhoz.** A kereskedelmi alkalmazottak szakegyletének tagjait, valamint az érdeklődőket felhívjuk, hogy a ma este 9 órakor a Dréher sörcsarnokban tartandó gyűlésen, tekintettel a fontos tárgyakra, minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Az elnökség.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni takaré- és hitelintézet r. t. tekintetes Igazgatóságától 50 koronát kaptam a siketnémák javára, melyért hálás köszönetemet annak megjegyzésével fejezem ki, hogy az 50 koronát a siketnémákat gyámolító egyesület pénztárába befizettem. Oláh Károly, tanácsnok.

TAVIRATOK.

Nem lesz átmeneti kabinet.

Bpest, febr. 23. Ma délelőtt Andrassy Gyula gróf lakásán értekezlet volt, amelyen jelen voltak, Kossuth, Darányi, Apponyi és báró Bánffy.

Kossuth részletesen ismertette a függetlenségi-párt álláspontját, amely szerint a párt nem támogatja az átmeneti kormányt.

Az átmeneti kormányt tehát lehetetlen megalakítani és a függetlenségi-párt zöme a koalíziós kormányt támogatja.

Andrassy mindezeket tudomásul vette és még ma Bécsbe utazik jelentést tenni a királynak az átmeneti kabinet megalakításának lehetetlenségéről.

Apponyi 12 órakor eltávozott, hazautazott Eberhardra, ahol hosszabb ideig fog tartózkodni.

Petlezió Tisza István mandátuma ellen.

Budapest, febr. 23. Tisza István belvárosi mandátuma ellen holnap adják be a petleziót. Fridvalszky Sándor,

Hellenbranth Géza és Tóth István ma délelőtt írták alá a petleziót, amelyet temérdek okkal támogatnak s így valószínű, hogy a Kuria megsemmisíti a választást.

Orosz forradalom.

Budapest, február 23. Pétervárról táviratozzák: Bathuból jelentik, hogy ott véres harc volt tatárok és örmények között. A városban ostromállapot van s az egész város a lázadók hatalmába került.

Budapest, febr. 23. Erzsébet nagyhercegnő meglátogatta férjének gyilkosát a börtönben. A gyilkos bocsánatot kért a nagyhercegnőtől a férje meggyilkolásáért. A nagyhercegnő megbocsátott a férje gyilkosának.

Bpest, február 23. A Lakal Auzeiger jelenti, hogy Wladimir nagyherceget könnyű szélütés érte s így nem utazhatott Moszkvába a Szergiusz nagyherceg temetésére.

Megtámadott mandátumok.

Budapest, február 23. A kuriához ma újabb petleziók érkeztek. — Megtámadták Serbán Miklós szabadelvű mandátumát, aki tudvalevőleg mandátumát eladta báró Bornnak, de később ezt megbánva, jelöltette magát.

A másik petleziót Somogyi Aladár Kossuth párti mandátuma ellen adták be, mert állítólag nincs választói joga.

A pápa elhagyja a Vatikánt.

Róma, febr. 23. X. Piusz pápa elhatározta, hogy a vatikáni önkéntes fogságnak véget vet. Már legközelebb el fog utazni zárt kocsiában Cassel-Candelpóba üdülés végett.

Az orosz-japán háború.

Budapest, február 23. Péterváron azt híresztelik, hogy a japán csapatok az oroszokat hátba támadták és az oroszok vereséget szenvedtek.

Kuropatkin január 24-ike óta nem küldött hadi jelentést.

Nagy szembaja van, ami miatt az egyik szemét világot el is veszítette. Az orosz főhad a Sza-há partján táborozik és védműveket létesít.

Az a hír, hogy a cárnének Eduárd angol királyhoz intézett levelében a békekötésről van szó, nem felel meg a valóságnak.

SZINHAZ.

Színházi hírek. Csütörtökön került színre Verdi 4 felvonásos operája: a „Troubadour”. Az opera főbb szerepeit Sugár Aranka, Rományi Mária, Krémerné Lili, Karacs Imre, Mezei Andor, Szilágyi Aladár és Virágháty Lajos játsszák.

Szombaton lesz a reprise Herzog Ferenc 4 felvonásos életképének: a „Gyurkovics lányok”-nak. A vendég T. Csige Böskén kívül az egész vigjátéki személyzet részt vesz a darabban.

Vasárnap lesz a premierje dr. Guthi Soma 3 felv. bohózatának: a „Szaharai konzul”-nak.

A pletyka áldozata.

Egy szerelmes nevelő nő öngyilkossága.

Saját tudósítónktól.

Kolozsvár, február 23.

Tegnap este 9 órakor felesengették a mentőket:

— Halló! A Sánczoldal 20 számú házban egy fiatal lány megmérgezte magát, — szól a jelentés.

A mentők a helyszínére robbognak s a kis ház szobájában a diványon fekvő egy feltűnően szép leányt találtak, aki kínosan hörögve vonaglott.

Csakhamar kiderült, hogy az öngyilkos marólugot ivott. Azonnal ellenmérget adtak be a már haldokló boldogtalan teremtésnek s azután beszállították a Karolina országos kórházba.

*

Az öngyilkos leányt Krémer Margitnak hívják, 16 éves, budapesti illetőségű nevelő nő. A szép szőke lány csak nem rég lépett ki egy úri családtól, ahol pár hónapig mint nevelő nő volt alkalmazva. Szerelmes volt a lány s helyét is azért hagyta el, hogy kedvesét, aki az oltár elé akarta vezetni, gyakrabban láthassa s nászára készüljön.

A szerelmesek között lévő jó viszonyt a minap egy csunya pletyka megzavarta. A boldog lány egyik irigye — mert többen voltak — azt a hírt terjesztette róla, hogy Temesvárott erkölcstelen életet élt. Egy szobaleány volt e hír terjesztője, aki szintén szerelmes volt Krémer Margit vőlegényébe. A vetélytársnő természetesen a vőlegény előtt is sietett megrágalmazni a leányt.

A hiszékeny fiatal ember, aki talán rá is unt kedvesére, e rágalom hallatára elfordult tőle s újra visszatért régi szeretőjéhez.

Krémer Margit szerelmes szíve e hűtlenségre elkeseredett és könnyörögni kezdett a fiatal embernek. Hiába czáfolta meg a rágalmakat, hiába sirt, hiába könyörgött, nem tudta visszafordítani kedvese szívét.

Az elkeseredett leány halálra szánta magát és sötét tervét tegnap este fél 9 órakor vitte ki. Egy szomszédos szatócsboltban három krajczárért marólugot vásárolt, tejből feloldotta s szobájában megitta. Amikor az öngyilkosságot elkövette a leány, senki sem volt a szobában csak erős hörögésére lettek figyelmesek a konyhában lévő háziak és segítségére siettek. A szegény kis nevelő nőt a diványra fektették és mentőkért telefonáltak, akik azután beszállították a kórházba. Az öngyilkos leány életben maradásához nincs remény, valószínűleg az éjjel meghalt.

Sikkasztó katonaszőkevény.

Hatszáz koronával megszökött huszár. — február 23.

Az aradi cs. és kir. huszárlaktanyának erősen titkolt szenzációja van tegnap este óta. A 12-ik huszárezred egyik közkedvelt

főhadnagyának tiszt szolgája tegnap d. u. a főhadnagra bizott — kincsári pénzből hatszáz koronát elsikkasztott és megszökött a Budapest felé induló esti vonattal.

A főhadnagy, akire szintén kellemetlen következményeket hárit a sikkasztó hu zarszökése, tegnap délután átadott legényének 600 koronát, hogy tegye postára s hozzon róla bevényt.

A tiszt szolga nyomban teljesítette a parancsot, elment a postára, de hatszáz korona helyett csak 6 koronát adott fel s a bevényen a 6 os szám mellé két nullát írt. Egy negyed óra múlva már jelentette gazdájának, hogy a megbízatásnak eleget tett s átnyújtotta a meghamisított bevényt.

A főhadnagy a postai elismervényt gyanútlanul a tárczájába tette s eltávozott hazulról. Késő este tért haza, de a tiszt szolgát nem találta otthon. Még ekkor sem ébredt benne gyanu. A legény azonban reggel sem jelentkezett. A főhadnagy eleinte azt hitte, hogy talán az éjszaka köhelykedett s most kialszussa valahol a mámorát.

Ezzel a hittel ment be a század irodába, ahol átadta a 600 koronáról szóló postai bevényt. A kezelőiszt csak egy tekintetet vetett rá, tüstént látta rajta a primitív hamisítást, amire figyelmessé tette a főhadnagyot is. Ekkor már nyilvánvaló volt, hogy a tiszt szolga sikkasztást követett el, arra azonban még sem gondoltak, hogy a tiszt szolga megszökött Aradról. Azonnal egy őrzőjáratot küldtek ki, hogy kutassa át az összes mulatóhelyeket, mert azt hitték, hogy a sikkasztó az elutalajdonított kincstári pénzből valahol mulat.

Miután az őrzőjárat elindult a dezentor huszár keresésére. Ruttn Gyula férdfivatáru kereskedő cég egyik alkalmazottja egy esomagot hozott a főhadnagnak, amelyben a tiszt szolga egyenruhája volt.

A főhadnagy ekkor elment a rendőrségre, s Green Nándor tb. főkapitánynak jele tét tett a sikkasztásról. A detektívek csakhamar kiderítették, hogy a dezentor huszár a sikkasztott pézből uriasan kiöltözöködött s polgári ruhában a Budapestre induló esti vonatát megszökött.

A rendőrség nyomban táviratozott az összes vasutvonalak irányában s megadta a szőkevény személyleírását is. A gyors rendőri intézkedés — eredménnyel járt, mert a szőkevényt Budapesten letartóztatták s átadták a katonai hatóságnak, amely erős fedzettel Aradra kísérteti. A sikkasztó szőkevény németországi születésű magyar honos legény s már többszörösen volt büntetve.

VEGYES HIREK.

* **Sztrájk a temesvári gyufagyárban.** Hirt adtunk róla, hogy a temesvári gyufagyár mintegy négyszáz munkása tegnap sztrájkba lépett. A munkások, mint Temesvárról most jelentik, elhatározásukat már tegnap kora reggel bejelentették Szana Zsigmond vezérigazgatónak, kinek kérésére azonban mégis munkába léptek, — utóbb azonban délben beszüntették a munkát. A munkások 30 százaléknyi béremelését követelnek. Az igazgató nem vette tudomásul a sztrájk bejelentését, hanem a sztrájkolókat elbocsátotta és munkakönyveiket átszolgáltatta a városi főkapitányságnak. A sztrájkolókat tiz tagból álló bizottsága erre hivatalosan is bejelentette a bérmozgalmat a városi főkapitányságnak. A tizes bizottság viszont a maga kebeléből három munkást küldött ki a szükséges intézkedések és tárgyalások megejtése végett. A munkásoknak (250 férfi és 150 nő) az a pa-

naszuk, hogy a férfiak heti munkabére nem több 8—10 koronánál, a nőké meg nem éri el a heti 8 koronát

* **Elsikkasztott milliók.** A new-yorki Fidelity and Casualty Co. a napokban adta ki jelentését az 1904 evben az Egyesült Államokban történt sikkasztásokról. A számadások amaz elsikkasztott összegeket tüntetik fel, melyeket a tettes vagy bevallott, vagy a bíróság érte a bünyöst elítélte, vagy a gyanúsított szökésével igazolta a sikkasztást. A sikkasztásokból a pálmát New York állam ragadja el, hol 1,851,865 dollárt sikkasztottak. Californiáon utána 1,058,825 dollár összegei. Pennsylvaniában 987,233 dollár tünt el, Ohióban 830,208 dollárt sikkasztottak el, míg a többi államok következő összegekkel szerepelnek: Iowa 677,782, Massachusetts 644,667, Missouri 492,003, Indiana 410,337, Illinois 400,832, Texas 258,000, Tennessee 246,618, — N w Jersey 233,806, North Carolina 230,750, Connecticut 108,598, N w Hampshire 164,884, Kansas 150,497, Columbia ker. 122,076, Maryland 107,730, Indian terület 106,751, Arkansas 97,500, Georgia 95,978, Louisiana 97,094, Minnesota 65,618, Michigan 51,189, Oklahoma 46,752, Colorado 42,050, Washington 38,000, Virginia 31,153, Florida 28,760, Alabama 23,578, Maine 23,200, Alaska 22,500, Mississippi 18,240, South Carolina 15,000, Nebraska 14,800, N w Mexiko 12,700, Rhode Island 12,617, South Dakota 12,000, Vermont 11,800, Montana 11,357, — Utah 11,030, W. Virginia 11,000, — Wisconsin 9,988, Delaware 6,200 és So. Dakota 2,000 dollár. Az egész összeg 10 millió 68,971 dollárt tesz ki. A népességi arány szerint California a legtöbbet sikkasztó ország, ahol fejenként átlag 1,28 dollárt sikkasztottak; míg az elutalajdonított összeg fejenként Wisconsinban a legkisebb, hol csak egy század perzent a sikkasztott — összeg fejenként.

* **A smaragd divatja.** Minden valóság szerint rövid idővel elül a mi szépeink fülében, aranygyűrűiben és egyéb ékszereiben is csillogni fog a smaragd, amely most a drága kövek királya lett s a divatban elfoglalt első helye jogán el fogja homályosítani a minden ékszerek legragyogóbb ékkövét, a gyémántot. Természetesen Londonból indult ki ez a legújabb divat s ma már oly „népszerű” lett Angliában a smaragd, hogy ára rohamosan emelkedett. Alexandra angol királynő több smaragd ékszert rendelt, Károly dán herceg felesége pedig egy övet készíttetett, amelyet száznál több gyönyörű smaragd ékesít. Buccleuch hercegnő, lady Aberdeen smaragd ékkövei általános feltűnést keltettek Londonban. Különös smaragd nyakéket készíttetett Stavordal lady. Egy egész virágkelyhet rakatott ki smaragddal. Lady Sherbone most azt az ékszert hordja, mely egykor Teck Mária hercegnő vállát díszítette. Marlborough hercegnő, akinek gyémántjai általános feltűnést keltettek, most kizárólag smaragddal kirakott ékszereket hord. Lady Carew a perzsa sahtól kapott ajándékba egy gyönyörű smaragdot. Anglia főuri hölgyei vagyonaikat költenek mostanában egy-egy szép smaragd megszerzéséért. A smaragdot rendszeren négyszögletes formában készítik el az ékszerészek, akik ma holnap olcsó árakon lesznek kénytelenek a gyémántot adni, mert Londonban a gyémánt most kegyvesztett drágakő lett!

A hűtlen asszony bűnhődése.

Családi dráma.

Szatmár, febr. 22.

— Saját tudósítónktól. —

Lokárd, ungmegyei községben, borzalmat véget ért Tóth János fiatal gazda 23 éves felesége. A szörnyű családi drámáról

nagykaposi tudósítónk most a következő részleteket jelenti:

Tóth János fiatal gazda hosszabbamerikai tartózkodás után pár hó előtt hazatérvén, 23 éves nejének, Marinosák Annánál egy féléves leánykát talált s ekkor kiderült, hogy a fiatal menyecske a saját apósával folytatott viszonyt. Az asszony kérésére fogta a dolgot s miután vagyonát is férjére iratta, a megbocsátott neki.

Az asszony azonban régi bűnét rövid szünet után újból folytatta, mit a férj észrevevén, elkergette magától s a berekszászi királyi törvényszék előtt ellene válpört indított.

Az ítélet azonban elutasító volt azon indoklással, hogy régi bűnét megbocsátotta, az újabb házasságtörést pedig nem tudja bizonyítani. E hó 6-án az elváltan élő asszony felkereste férjét s felszölitotta, hogy vagy éljenek együtt, vagy adja vissza a birtokát, esetleg annak hasznélvezeti jogát.

A férj semmiről sem akart tudni s erős szövéltetésbe keveredtek, mire a férj fejszét ragadott s feleségét hátra vágván, az összerogyott. Ekkor egy erős késsel nyakát elszelte s az így megölt asszony holttestét egy elhagyatott úras, félig romokban heverő házba cipelte s ott a földre dobta.

A hullát csak 6-án reggel találták meg, de akkorára már a kutyák teljesen szétmarczangolták s a koponyáját is 150 lépésnyire találták meg. A gyanu rögtön a férj ellen irányult, aki ugyan konokul tagadt, de minden tagadása hiába való s nyomban vizsgálati fogságba vettetett.

A büntény gyors és ügyes felderítése Misky Zsigmond újkaposi járásörmester, Ambrus esendőrszervező és Janek István ungtárnózi esendőri érdeme. Az eset a környéken nagy izgalmat keltett.

KÖZGAZDASÁG.

Heti piaci árak.

— febr. 23.

A keddi hetivásár áraitól a vásárlófelügyelőség a következőket jelenti:

100 klg.	Kor.-tól.	Kor.-ig
Buza	18 40	19 —
Kétszeres	15 —	—
Rozs	—	14 —
Árpa	15 —	—
Zab	14 60	—
Tengeri	16 —	—
" csöves	—	—
" szemes	—	—
Köles	15 80	—
Szalonna, sós	120 —	122 —
" uj	118 —	120 —
Háj	136 —	—
Zsir	140 —	—
Kihasított sertés	116 —	108 —
Sertéshus	108 —	—
Széna	9 —	—
" II. rendű	8 —	7 80
Lúcerna	9 80	—
Bükköny	—	7 —
Lóhere	7 —	—
Takarmány szalma	4 —	—
Alom szalma	1 80	—
Zsup szalma ezáz kéve	10 —	8 —
Takarmány répa	2 10	—

A hetivásár forgalma kedden a következő volt:

Ló felhajtattott	520
Elkelt	260
Szarvasmarha felhajtattott	970
Elkelt	710
Sertés felhajtattott	980
Elkelt	760

REGÉNYCSARNOK.

Kondratenko.

Irta: **Lányi Ernő.**

Aráját és annak anyját gyöngéden kezeiknél fogva a tűzhöz vezeti:

— Nézzek e lángokat! E szent pilanában esküszöm, hogy szívem lángja hatalmasabban fog lobogni érted Helénem! Ha nem lennék méltó hozzád, úgy égjek el, mint a fa, melynek hamvát a szél a világrba szerte fujja, hogy hirmondja se legyen az egykor erős tölgynék... Arám, szép angyalom! Kéna ártatlanság takarója alatt a fenevadak marczangolják drága hazánk testét. A hatalmas fő nemcsak érzik, hogy a néptömeg forr, nyugtalanok. A forró párat, mely őket elönteni készül, képzeletük, vagy nevezzük a helyes néven felelmük, már látja is gözölgöni s a fojtó lavinától iszonyodnak. Eret vágnak saját testvérükön, kik csak anyagiban különböznek, hogy nem selyemben, nem biborban s puha vánkosok között születtek, hanem rongyokban, piszokban, a kemény földön. Elküldik őket messze keletre százezerrel meghalni a hazáért, mely még zab kenyeret sem ad nekik. Annyit sem, mint a természet a madárvilágnak, mely repülhet a szabad úrben. Azt hiszik a nyomorultak, hogy vércsapással segítenek!

A nép százezrei Port-Arturnál, Mandzsuria csatateréin küzdenek, azonban a szabadság apostolai sem késtek ott medjelenni. A sivitó golyók, a robbanó gránátok, a hatalmas lövegcsövek hirdetik az egyenlőséget! De fájdalom, a nihilizmus emberei, a haladás, szabadság eszméinek takarójába burkolva, ott is pusztítanak, rombolnak. Az ellenség kezébe ők adják a vár kulcsait, a csataterveket, hogy saját vérük, tengerként folyjon, melytől az életben maradottak megiszonyodva, majd a háboru lecsendesülésével honunkban nagyobb vérfürdőt rendezzenek. Szegény hazám beborult feletted az ég! Hol van a messiás? Hol van az ember, ki világosságot hoz honfiai között?

— Michajlov! Én megnevezem a fáklyát, melynek világánál a császár kivezetné népét a sötétségből, az éjszakából: ez a fény az alkotmány.

Csakhogy a zemsztvók tanácsának határozatát a császár nem fogadta el, alkotmányról szó sincs, — e helyett messze keleten kiűtött a háboru. A japánok orvul támadták meg leghatalmasabb kikötőnket, Port-Arthurt. Mint órnagy ismerem kötelességemet; a harctérre indulok.

Helén odasimult Kondratenko Michajlóhoz, arcát, melyből a gyönyörű kék csillagok fényüket sugározták, esdően fel-emelvén, édes mélabus hangon így szólt:

— Michajlóm, vitézem! Ugy-e, hogy a te kis Heléned is veled megy? Nem hagyod őt itt, mert arád meghalna a hosszú várakozásban. Éjszaka álmaimban foglalkozott lelkem veled; hajnalban, virradáskor ábrándjaim váltották fel az álmat; nappal türelmetlenül, szivdobogva lestem terhes munkádból jöveleledet. És mindez elrepül a messzeségbe, a boldogság felhője takarja a multat — mely többé vissza nem jő... Mint egy déli-

báb, úgy fog majd csalogatni, utána futok — megfogom a semmit. Mi marad nekem, ha te elmégy? Brr, fázom, ha jövőnkre gondolok. — Mikorra az ágyuk bőmbőlése, a tenger moraja lecsendesül, ott a falu végén az ország mellett elhúzódó kis temetőben egy sírdomb fog emelkedni, mely alatt örök álmát alussza a megtört szerelem.

(Folyt. köv.)

M. A. Vasutak menetrendje

1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő ó.	p
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u.	8 50
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4 18
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8 57
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 07
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 31
P.-Ladány Nagyv. felé minden kedd	d. e	11 13
Csak P.-Ladányig	este	8 10
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5 08
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u.	8 56
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este	6 41
Csak Szatmárig (teher v. sz.m.-száll. v.)	este	7 56
Szatmár—Máramarossziget felé	éjjel	2 56
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u.	12 07
Csak Szatmárig	reggel	5 10
Miskolc—Kassa felé	reggel	8 13
Miskolc—Kassa felé	este	6 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4 11
Csak Nyiregyházig	d. u.	2 10
	m. áll. vasutól reggel	5 35
	vasártérről	reggel 5 44
	m. áll. vasutól	d. e. 8 09
	vasártérről	" 8 18
	m. áll. vasutól	" 11 07
	vasártérről	" 11 16
Hajdúbössörmény—	m. áll. vasutól	d. u. 12 11
B.-Sz.-Mihály felé	vasártérről	" 12 21
	m. áll. vasutól	" 4 25
	vasártérről	" 4 36
	m. áll. vasutól	este 6 46
	vasártérről	" 6 58
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel	4 36
Füzes-Abony felé vasártérről	"	4 56
Ohát-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u.	4 49
Ohát-Kócs—Polgár felé vasártérről	"	4 26
Derecske Nagy-Léta felé	reggel	9 36
Derecske—Nagy-Léta felé	"	4 31

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este	6 40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel	5 45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este	9 35

Budapestről Debreczenbe indul:

A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel	7 25
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező szem.-v.	"	9 —
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u.	2 —
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező sz.-mv.	"	9 15
P.-Ladányig gyorsvonat átállítással	d. u.	12 06

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u.	3 29
Budapest—Nagyvárad felől	este	6 26
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel	2 24
Budapest Nagyvárad felől	d. u.	3 15
Csak P.-Ladánytól	reggel	7 45
Csak P.-Ladánytól motor menet	"	5 08
Kolozsvár—Nagyvárad felől	"	7 26
Csak Szatmár felé (gyorsvonat)	"	8 46
Csak Szatmár felé	d. e.	11 37
Csak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u.	8 55
Csak Máramarossziget felől	este	10 11
Máramarossziget—Szatmár felől	"	6 40
Csak Szatmár felől	reggel	7 30
Kassa—Miskolc felől	d. e.	1 31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este	7 56
Kassa—Miskolc felől	d. u.	3 43
Csak Nyiregyháza felől	reggel	7 33
	vasártérről	reggel 7 32
	m. áll. vasutra	" 7 40
	vasártérről	d. e. 11 13
	m. áll. vasutra	" 11 22
	vasártérről	d. u. 1 45
B.-Sz.-Mihály—	m. áll. vasutra	" 1 52
H.-Bössörmény felől	vasártérről	" 3 27
	m. áll. vasutra	" 8 34
	vasártérről	este 6 05
	m. áll. vasuthoz	" 6 12
	vasártérről	" 9 50
	m. áll. vasutra	" 9 57
Füzes-Abony felől vasártérről	d. u.	3 34
Füzes-Abony felől m. áll. vasuthoz	"	5 35
Ohát-Kócs—Polgár felé vasártérről	reggel	7 44
Ohát-Kócs—Polgár felől m. áll. vasuthoz	reggel	7 54
Derecske—Nagy-Léta felől	"	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3 13

Apró hirdetés...

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélben tudakozásokra postánválaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beérkezett. Apró hirdetések előre fizetendők.

ELADÓ KÖNYVEK. Gracza György „Szabadság harc története” 5 kötet és Platen „Ujgyógymódok” 2 kötet. Mindkét műdizkiadásban igen jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban.

TANULÓ főlvétetik Ullmann Salamon fűszerüzletében Piacz u. 70.

PAPLANOK és **racok** a legjobb minőségben és legjutányosabb árban kaphatók és megrendeléstől készülnék **MATOLCSI LAJOS** paplan készítőnél Debreczen, Kossuth-utca 22. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy 1866. év óta fennálló hentes- és csemegeüzletemben folyó 1905. évi márczius hó 1-től kezdve naponta kapható lesz friss sertésus, zsirnakvaló, friss hár, szalonna stb. hentes áruk.

Továbbá minden nap friss főzésű prágai és kassai sonka és naponta frissen készített virsli, szafaládé és mindennemű bel- és külföldi mintára készült vegyes felvágottak kaphatók.

Magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába továbbra is ajánlva maradtam tisztelettel

BENES W.

Női divattermünket

ujjonnan szervezve

Mme. Biró L.

fővárosi női szabó mester vezetése alatt

Márczius hó 1-én

nyitjuk meg.

Megrendeléseket a tavaszi szezonra érkezett újdonságokból már is elfogadunk. Kiváló tisztelettel

Bosznay J. és Társa

női divatáruháza.

Árlejtési hirdetés.

Árlejtési hirdetek a vezetésem alatt álló orosz tanítói árabáz fiunövendékeink 1905, 1906, 1907. években szükségelté a téli és nyári ruháinak szállítására.

A résztvevni óhajók a szerződési feltételeket ruhamintákkal az árvaház irodai helyiségében minden köznap d. e. 9—12-ig megtekinthetik.

Árlejtési kívánók mutathatnak be maguk is mind a téli, mind a nyári ruhára alkalmas mintákat, csak hogy azoknak hazai gyártmányoknak kell lenni, ez származási bizonyítvánnyal igazolando.

Az árlejtés február hó 28-án d. e. 9 órakor az árvaház irodahelyiségében fog megtartatni, melyre az árlejtési kívánókat azzal hívom meg, hogy árlejtés előtt biztosítékul 400 korona bántópenz teendő, és az árlejtésben csak képesített és önálló szabó üzlettel bíró iparosok vehetnek részt.

A végleges határozatot a minták elbírálása után a szerződés jóváhagyásával a vallás- és közoktatásügyi miniszterium mondja ki.

Debreczen, 1905 február 5.

Kozma László,
árvaházi igazgató.

Az általánosan elismert kitünő

Mohai Ágnes

természetes gazdag szénsavtartalmu ásványviz, amely összetételénél fogva a forgalomban levő külföldi vizekkel szemben az első helyen áll, ugy azokat minden tekintetben felülmulja

főraktára:

Máyer Jenőnél

1 literes üveg 19 kr.

1/2 „ „ 13 „

mélyen leszállított áron kapható.

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1—2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.

gyógyszertárában

DEBRECZEN,

Főtér 31. szám.

Hirlapelárusítók

felvétetnek

a „Debreczen” elárusítására

városi nyomdában,

városház, keresztépület.

Halál eset miatt

ELADÓ

egy jóhírnevű, 23 év óta fennálló fűszer és vaskereskedés. Bővebb felvilágosítást

Püspökladányban

113 h. sz. alatt.

Uj! Megnyílt!! Uj!

a Kossuth-utczai Maradék áruház

olcsóbb minden vegyeladásnál.

Mint hogy kizárólag rőfös árut rendezünk be, a raktáron levő összes cipő, kalap, női és férfi fehérműek, miederek, kesztyű, nyakkendő, harisnya, női és fiu ruhák, esernyők stb. fél árban árusítjuk el.

Uj!

Székely Jenő és Társa utódai

Kossuth-utca 15. sz., Gyógyszertárral szemben.

Uj!